A Charta ismertségét és alkalmazását előmozdító tagállami intézkedések

Horvátország

A zágrábi Emberi Jogok Háza (Kuća ljudskih prava Zagreb) minden évben részt vesz az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által végzett felmérésben, amelynek célja az FRA – az Alapjogi Charta nemzeti szintű alkalmazásáról szóló fejezetet is tartalmazó – éves alapjogi jelentésének elkészítése. A jelentés áttekintést nyújt a Chartára utaló vagy hivatkozó tagállami ítélkezési gyakorlatról, a Chartának a parlamenti vitákban való alkalmazásáról és új jogszabályok elfogadásáról, valamint a Charta tudományos cikkekben való megjelenéséről. Azt követően, hogy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége közzétette jelentését, a zágrábi Emberi Jogok Háza úgy terjeszti a jelentést, hogy közzéteszi a közösségi médiában. Emellett 2019. január 31-én az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége és Horvátország Ombudsmani Hivatala (Ured pučke pravobraniteljice) szemináriumot tartott az Európai Unió Alapjogi Chartájáról a zágrábi Emberi Jogok Házában. A szeminárium, amelyen a civil társadalom és független emberi jogi intézmények képviselői, valamint más érdekelt jogászok vettek részt, olyan témákkal foglalkozott, mint a Charta relevanciája és funkciója, ugyanakkor az egész napos képzés során a Charta gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos gyakorlatokra is sor került.

A Charta alkalmazása és ismertsége az Ön országában

A Charta alkalmazását és ismertségét a jogalkotó, a közigazgatási szervek, a bűnüldözési szervek és az igazságszolgáltatás körében előmozdító kormányzati politikák

A 2017–2022-es időszakra vonatkozó nemzeti megkülönböztetésellenes terv (a továbbiakban: nemzeti terv) bevezető fejezeteiben hivatkozik az Európai Unió Alapjogi Chartájára, különösen a Charta 21. cikkére, amely tilt mindenfajta, nemen, fajon, bőrszínen, etnikai vagy társadalmi származáson, genetikai tulajdonságon, nyelven, valláson vagy meggyőződésen, politikai vagy más véleményen, nemzeti kisebbséghez tartozáson, vagyoni helyzeten, születésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetést. A nemzeti terv a lakáshoz jutásról szóló fejezetében kifejezetten megemlíti a Charta 34. cikkének (3) bekezdését, amely hangsúlyozza, hogy a társadalmi kirekesztés és a szegénység elleni küzdelem érdekében az Unió elismeri és tiszteletben tartja a szociális és lakhatási támogatáshoz való jogot annak érdekében, hogy tisztességes megélhetést biztosítson mindazok számára, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel. A nemzeti terv kiemelt területei egyebek között az Európai Unió Alapjogi Chartájában egyértelműen meghatározott jogokra összpontosítanak, ilyenek például a lakáshoz jutás, a szociális ellátáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, valamint a szolgáltatásokhoz és árukhoz való hozzáférés.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony alkalmazása az európai strukturális alapok végrehajtásának egyik horizontális feltétele. Ezért a Regionális Fejlesztési és Uniós Alapok Minisztériuma (*Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije*) által kidolgozott, az előfeltételek (előzetes feltételrendszer) végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó cselekvési terv meghatározza, hogyan biztosítják e kritérium végrehajtását. A Regionális Fejlesztési és Uniós Alapok Minisztériuma képzést szervez az uniós alapok irányítási és kontrollrendszerében részt vevő valamennyi munkatárs számára. 2015 óta tartanak képzéseket *„A megkülönböztetés elleni küzdelem, a nemek közötti egyenlőség és a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény alkalmazása az esb-alapokban”* címmel. Eddig 1500, az esb-alapok irányításával és ellenőrzésével foglalkozó személy vett részt ilyen tanfolyamon, és a rendszerbe újonnan felvett személyek a jövőben is megkapják ezt a képzést. A képzést összesen 22 intézmény számára biztosítják, köztük minisztériumok és végrehajtó ügynökségek, valamint állami igazgatási szervek számára, mint például a Tenger-, Közlekedési és Infrastruktúraügyi Minisztérium (*Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture*), a Környezetvédelmi és Energiaügyi Minisztérium (*Ministarstvo zaštite okoliša i energetike*), az Építésügyi és Területi Tervezési Minisztérium (*Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja*), az Idegenforgalmi Minisztérium (*Ministarstvo turizma*), az Egészségügyi Minisztérium (*Ministarstvo zdravstva*), a Gazdasági, Vállalkozásügyi és Kézműipari Minisztérium (*Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta*), a Kulturális Minisztérium (*Ministarstvo kulture*), az Agrárminisztérium (*Ministarstvo poljoprivrede*), a Pénzügyminisztérium (*Ministarstvo financija*), a Tudományos és Oktatási Minisztérium (*Ministarstvo znanosti i obrazovanja*), a Regionális Fejlesztéssel és az Uniós Alapokkal foglalkozó Minisztérium, a Munkaügyi és a Nyugdíjrendszerrel foglalkozó Minisztérium (*Ministarstvo rada i mirovinskog sustava*), valamint a Demográfiai, Családügyi, Ifjúsági és Szociálpolitikai Minisztérium (*Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*). A képzésekre a horvát kormány emberi jogokkal és a nemzeti kisebbségek jogaival foglalkozó hivatalával (*Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina*), a Demográfiai, Családügyi, Ifjúsági és Szociálpolitikai Minisztériummal, az Ombudsmani Hivatallal és a fogyatékossággal élő személyek ombudsmani hivatalával (*Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom*) együttműködésben kerül sor. A képzés részeként ismertetik Horvátország diszkriminációellenes jogi keretét, az Európai Unió Alapjogi Chartáját is beleértve. Az Európai Unió Alapjogi Chartájára összpontosító képzéseket a tervek szerint továbbra is a jövőbeli irányító hatóságok tartják majd az esb-alapok következő finanszírozási időszakban történő kezelésével kapcsolatos feladatuk részeként.

Ezenkívül a Regionális Fejlesztéssel és az Uniós Alapokkal foglalkozó Minisztérium által végrehajtott, az előzetes feltételrendszer nyomon követésére vonatkozó cselekvési terv hangsúlyozza, hogy az uniós alapok kedvezményezettjeire vonatkozó iránymutatások *(Pályázóknak szóló iránymutatások)* az Európai Unió Alapjogi Chartájára utaló stratégiai jogi keretet is meghatározzák. A következő időszakban az uniós alapokból finanszírozott műveletek Chartának való megfelelését ellenőrző mechanizmus biztosítása érdekében a műveletek tekintetében a Chartának való megfelelésre vonatkozó kötelezettség bekerül a *Pályázóknak szóló iránymutatásokba*. Az irányító hatóságoknak ellenőrző listákat kell kidolgozniuk a pályázati felhívásokat közzétevő valamennyi szerv számára, amelyeknek a listában egyértelműen jelezniük kell, hogy a kiírt felhívások összhangban vannak-e a Chartával. Emellett az Európai Unió Alapjogi Chartája szerves részét képezi az esb-alapok irányítási rendszerének, különösen a *„Versenyképesség és kohézió 2014–2020” operatív program* (OPCC) esetében. E célból 2016. május 31-én a Regionális Fejlesztéssel és az Uniós Alapokkal foglalkozó Minisztérium a horizontális elvek alkalmazásáról szóló határozatot hozott, amely kimondja, hogy „az OPCC keretében finanszírozandó beavatkozásoknak nemcsak az egyenlőség elvének kell megfelelniük, hanem lehetőség szerint elő kell mozdítaniuk az esélyegyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és a hozzáférhetőség politikájának gyakorlati alkalmazását is”. Ez a rendelkezés teljes mértékben összhangban van a Charta „Egyenlőség” című III. címe 21–26. cikkével. E határozatot követően a Regionális Fejlesztéssel és az Uniós Alapokkal foglalkozó Minisztérium 2016. június 31-én határozatot adott ki a *horizontális elvek végrehajtásáról szóló, a „Versenyképesség és kohézió” operatív program pályázóinak és kedvezményezettjeinek szóló útmutató* hatálybalépéséről. E dokumentum megszövegezésében részt vett többek között a horvát kormány nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó hivatala (*Ured za ravnopravnost spolova*), a fogyatékossággal élő személyek ombudsmani hivatala, az Ombudsmani Hivatal és a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó ombudsman hivatala (*Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova*). Az útmutató, amely összefoglalja a Charta fogalmait és rendelkezéseit, a következő címen érhető el: https://strukturnifondovi.hr/dokumenti/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi. A *horizontális elvek végrehajtásáról szóló, a „Versenyképesség és kohézió” operatív program pályázóinak és kedvezményezettjeinek szóló útmutató* rendelkezései bekerültek a teljes OPCC pályázati dokumentációba, és

különös hangsúlyt kapnak, amint az itt látható. Az OPCC emellett olyan közvetlen infrastrukturális beruházások révén is előmozdítja [a Chartát], amelyek hozzájárulnak a Charta célkitűzéseinek eléréséhez azáltal, hogy a társadalom legkiszolgáltatottabb csoportjait szolgáló infrastruktúrába ruháznak be annak érdekében, hogy biztosítsák e csoportok emberi jogait. A jelenlegi finanszírozási időszakban az OPCC a Charta alábbi cikkeinek megfelelően eszközöli a befektetéseket: 35. cikk – Egészségvédelem, 14. cikk – Az oktatáshoz való jog, 24. cikk – A gyermekek jogai, 25. cikk – Az idősek jogai, 26. cikk – A fogyatékkal élő személyek beilleszkedése stb.

A projekt-előkészítési és -végrehajtási szolgálat a Regionális Fejlesztéssel és az Uniós Alapokkal foglalkozó Minisztérium szervezeti egységeként koordinálja a megkülönböztetésmentesség, a nemek közötti egyenlőség, a fogyatékossággal élő személyek jogai és a fenntartható fejlődés horizontális elveinek alkalmazását.

A horvát kormány emberi jogokkal és a nemzeti kisebbségek jogaival foglalkozó hivatala azt tervezi, hogy az emberi jogok előmozdítása és védelme terén elkészítendő, tervezett stratégiai dokumentumban (az emberi jogok védelmére és előmozdítására irányuló, a 2019–2024-es időszakra szóló nemzeti program) rögzíti, hogy szükség van olyan intézkedések végrehajtására, amelyek célja az Európai Unió Alapjogi Chartája ismertségének és láthatóságának növelése, valamint a Chartára vonatkozó ismeretek oktatása.

A Charta jobb megértését és alkalmazását segítő eszközök

gyakorló jogászoknak (jogalkotók, közigazgatási szerveknél, bűnüldözési szerveknél és az igazságszolgáltatásban dolgozók, jogászok) állampolgároknak.

Az Igazságügyi Akadémia (*Pravosudna akademija*) minden évben arra törekszik, hogy az igazságügyi tisztviselők és egyéb igazságügyi alkalmazottak egész életen át tartó szakmai továbbképzésére vonatkozó programjába az Európai Unió Alapjogi Chartájával kapcsolatos képzést is beépítse. Az Akadémia olyan, uniós programok keretében finanszírozott uniós projektekben is részt vesz, amelyek kifejezetten a Chartával kapcsolatos ismeretek elsajátítására irányulnak. Erre példa az Európai Unió Alapjogi Chartája a joggyakorlatban témájú projekt (*A Charta megítélése; Judging the Charter*), amelyet Horvátországban az Ombudsmani Hivatal hajt végre az Igazságügyi Akadémiával mint az egyik társult partnerrel együtt. E projekt részeként négy bíró vett részt két nemzetközi konferencián 2017-ben, 2018-ban pedig hat egynapos műhelytalálkozót szerveztek: három általános workshopot a Charta témájában (összesen 41 zágrábi, spliti és osijeki bíró számára), három speciális műhelyt pedig a menekültügy és a hátrányos megkülönböztetés témakörében, amelyeket Zágrábban tartottak összesen 46 bíró részvételével.

Fontos megemlíteni az átmeneti támogatási eszköz „Improving the quality of training in the Judiciary – EU Law and Online Learning” (A bírói kar továbbképzése minőségének javítása – uniós jog és online tanulás) elnevezésű projektjét is, amely 2018 márciusában zárult le. A műhelytalálkozók és online kurzusok szervezése mellett a projekt magában foglalta az európai jogi képzésre vonatkozó tanterv kidolgozását is, amelyet az Igazságügyi Akadémia a programjaiban továbbra is alkalmazhat. Az egyik megvitatott téma a következő volt: „Az Európai Unió Alapjogi Chartája: hatály és nemzeti szintű alkalmazás”, az ehhez kapcsolódó anyagok képezték az alapját a 2019-ben összesen 60 résztvevő számára tartott négy műhelytalálkozónak, amelyekre az egész életen át tartó rendszeres szakmai továbbképzés programja keretében került sor.

Más uniós tagállamok vagy uniós érdekelt felek által kifejlesztett, a Chartával kapcsolatos eszközök használata és népszerűsítése

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének „*Az Európai Unió Alapjogi Chartájának a nemzeti jogban és döntéshozatalban való alkalmazása*” című kézikönyvét a jogalkotási folyamatban részt vevő köztisztviselők számára szervezett tanfolyam keretében mutatták be. A képzésre 2019. január 30-án került sor az Ombudsmani Hivatal szervezésében, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségével együttműködésben.

Ezenkívül az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége éves alapjogi jelentésének közzétételét követően, amely tartalmaz egy fejezetet az Alapjogi Charta nemzeti szintű alkalmazásáról, a zágrábi Emberi Jogok Háza civil társadalmi szervezete a jelentést saját közösségimédia-felületén terjeszti.

Együttműködés az érdekelt felekkel az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazása és ismertségének előmozdítása érdekében

Példák a jogvédők és a nemzeti hatóságok közötti együttműködésre, amelyek hozzájárulnak a Charta jobb megismeréséhez és alkalmazásához

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségével együttműködésben az Ombudsmani Hivatal két műhelytalálkozót szervezett az Alapjogi Charta ismertségének növelése céljából:

2019. január 30-án köztisztviselők részére tartottak továbbképzést az Országos Közigazgatási Iskola (*Državna škola za javnu upravu*) épületében. A képzés célja az volt, hogy felhívja a jogalkotási folyamatban részt vevő köztisztviselők figyelmét az Alapjogi Chartára, különös tekintettel a Charta alkalmazási körét meghatározó 51. cikkre. A képzés részeként az Ügynökség egyik kézikönyvének bemutatására is sor került, amelynek címe *Az Európai Unió Alapjogi Chartájának a nemzeti jogban és döntéshozatalban való alkalmazása*.

2019. január 31-én az Emberi Jogok Háza épületében képzést szerveztek a civil társadalom képviselői számára. A képzés a Charta kampányok és emberi jogi érdekképviselet keretében történő alkalmazásának lehetőségét, valamint azon személyek támogatását állította középpontba, akiknek jogait megsértették, különös hangsúlyt fektetve a stratégiai peres eljárásokra.

Emellett az ombudsman 2018. évi jelentése, amelyet 2019 márciusában terjesztettek a horvát parlament elé, szintén hivatkozik az Alapjogi Chartára.

Példák a nemzeti hatóságok és a tudományos intézmények közötti együttműködésre, amelyek hozzájárulnak a Charta jobb megismeréséhez és alkalmazásához

A Zágrábi Egyetem Jogtudományi Karán (*Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*) a Charta ismertségét a második és az ötödik évfolyamon, valamint posztgraduális szinten tartott előadások révén növelik.

A második évben az európai közjog alapozó tárgyán belül két előadás foglalkozik az alapvető jogok védelmével az EU-ban, beleértve a Chartát is. Ötödéven a joghallgatóknak lehetőségük nyílik arra, hogy angolul hallgassanak egy, az *alapvető uniós jogokról* szóló kurzust. A közelmúltban készült egy egyetemi tankönyv is az alapvető uniós jogokról, amely a megkülönböztetés tilalmát állítja középpontba. Az alapvető jogok védelmét az intézményekben és az uniós jogrendszerről szóló kurzusokon is tanítják egy, az uniós joggal foglalkozó szakirányú tanulmányi program keretében.

Példák olyan nem kormányzati kezdeményezésekre, amelyek előmozdítják a Charta alkalmazását és ismertségét az Ön országában

A zágrábi Emberi Jogok Háza) minden évben részt vesz az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által végzett felmérésben, amelynek célja az FRA – az Alapjogi Charta nemzeti szintű alkalmazásáról szóló fejezetet is tartalmazó – éves alapjogi jelentésének elkészítése. A jelentés áttekintést nyújt a Chartára utaló vagy hivatkozó tagállami ítélkezési gyakorlatról, a Chartának a parlamenti vitákban való alkalmazásáról és új jogszabályok elfogadásáról, valamint a Charta tudományos cikkekben való megjelenéséről. Mint már említettük, azt követően, hogy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége közzétette jelentését, a zágrábi Emberi Jogok Háza a közösségi médiában való közzététel útján terjeszti a jelentést.

Emellett – amint fentebb már említésre került – 2019. január 31-én az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége és Horvátország Ombudsmani Hivatala szemináriumot tartott az Európai Unió Alapjogi Chartájáról a zágrábi Emberi Jogok Házában. A szeminárium, amelyen a civil társadalom és független emberi jogi intézmények képviselői, valamint más érdekelt jogászok vettek részt, olyan témákkal foglalkozott, mint a Charta relevanciája és funkciója, ugyanakkor az egész napos képzés során a Charta gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos gyakorlatokra is sor került.

Utolsó frissítés: 23/02/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal

semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.